

De beoordeling van docenten over de
geloofwaardigheid van sprekers met een buitenlands
accent en moedertaalsprekers van het Nederlands

Karlijn Lauwers

4210263

02-03-2020

MA: Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert

Dr. Susanne Brouwer en dr. Jeroen Dera

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	p. 2
Abstract	p. 3
1. Inleiding	p. 4
1.1 Docenten met een buitenlands accent	p. 4
1.2 Studenten met een buitenlands accent	p. 5
1.3 Geloofwaardigheid van sprekers met een buitenlands accent	p. 7
1.4 NT2-docenten versus eerstegraads docenten Nederlands	p. 8
1.5 Het huidige onderzoek	p. 9
2. Methode	p. 10
2.1 Pretest	p. 10
2.1a Sprekers	p. 10
2.1b Beoordelaars	p. 10
2.1c Design en procedure	p. 10
2.2 Experiment	p. 11
2.2a Participanten	p. 11
2.2b Materiaal	p. 11
2.2c Design	p. 12
2.2d Procedure	p. 13
2.2e Data-analyse	p. 13
3. Resultaten	p. 14
4. Discussie	p. 15
4.1 Stellingen uitgesproken door sprekers met buitenlands accent zijn niet ongeloofwaardiger	p. 15
4.2 Geen verschillen in de beoordelingen van docenten	p. 16
4.3 Limitaties	p. 17
5. Conclusie	p. 17
Referenties	p. 18
Bijlagen	p. 21
A. Verklaring geen fraude en plagiaat	p. 21
B. Vragenlijst beoordelaars accenten	p. 22
C. Engelse stellingen uit Lev-Ari en Keysar (2010)	p. 23
D. Engelse stellingen uit Lev-Ari en Keysar (2010)	p. 26
E. Overzicht aangepaste stellingen	p. 29
F. Overzicht van de indeling van de lijsten	p. 30
G. Vragenlijst eerstegraads docenten Nederlands	p. 31
H. Vragenlijst NT2-docenten	p. 33

Abstract

Previous research has shown that non-native speakers sound less credible than native speakers (Lev-Ari and Keysar, 2010). The aim of the current study is to test if teachers of Dutch with a first degree qualification and teachers who teach Dutch as a second language (L2-teachers) judge statements spoken by non-native speakers as less credible than statements spoken by native speakers. We also test if there was a difference in the judgement of the two groups of teachers. For the experiment, we asked 32 teachers of Dutch and 30 L2-teachers to listen to 50 trivia statements spoken by three native speakers and four non-native speakers (e.g. '*Ants don't sleep*'). Their task was to judge to what extent they thought the statement was true or false. The results showed that non-native speech was judged to be more credible than native speech. This effect was marginal significant. These findings suggest that the pattern of non-native speakers being less credible may be changed for the future.

1. Inleiding

Uit voorgaande studies blijkt dat sprekers met een buitenlands accent moeite hebben om serieus genomen te worden. Uit het onderzoek van Gluszek en Dovidio (2010) kwam naar voren dat sprekers met een buitenlands accent minder intelligent en minder competent worden gevonden dan sprekers zonder accent, ook wel moedertaalsprekers. Kalin en Rayko (1978) vonden in hun onderzoek dat sprekers met een accent minder snel een baan met een hoge status kregen en eerder in aanmerking kwamen voor een baan met een lage status en uit het onderzoek van Deprez-Sims en Morris (2010) bleek dat moedertaalsprekende sollicitanten een positievere beoordeling kregen dan sollicitanten met een buitenlands accent. Tevens worden sprekers met een buitenlands accent minder geloofwaardig gevonden dan moedertaalsprekers (Lev-Ari en Keysar, 2010). Naar deze laatste bewering is echter nog weinig onderzoek gedaan. Daarom staat dit interessante fenomeen centraal in het huidige onderzoek. In het huidige onderzoek wordt namelijk onderzocht of stellingen die worden uitgesproken door een spreker met een buitenlands accent eerder als ongeloofwaardig worden beoordeeld dan stellingen die worden uitgesproken door moedertaalsprekers. Een cruciale vraag is hoe dit in het Nederlandse onderwijsstelsel zit. Daarom worden de stellingen in het huidige onderzoek beoordeeld door eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten (docenten die Nederlands geven aan anderstaligen). Er is nog erg weinig literatuur die specifiek gaat over beoordelingen van geloofwaardigheid, maar de volgende artikelen dienen als inspiratiebron over accenten in het onderwijs.

1.1 Docenten met een buitenlands accent

Het feit dat sprekers met een buitenlands accent, in dit geval docenten met een buitenlands accent, moeite hebben om serieus genomen te worden blijkt uit het onderzoek van Boyd (2003). Zij vond in haar onderzoek dat docenten met een accent beoordeeld werden als minder taalvaardig. Dit werd overgegeneraliseerd naar de competentie van de betreffende docent. Een docent met een buitenlands accent werd dus beschouwd als een minder goede docent dan een moedertaalsprekende docent. Deze resultaten komen overeen met de resultaten van Rubin en Smith (1990) waaruit bleek dat studenten een docent met een buitenlands accent minder een minder goede docent vonden dan een docent zonder accent. Er kan echter een kanttekening geplaatst worden bij deze conclusie, omdat Rubin en Smith (1990) naast het laten horen van een audiofragment, ook een foto lieten zien van de docent. Het is dus mogelijk dat de studenten niet alleen beoordeeld hebben op basis van de spraak van de docent, maar ook op basis van uiterlijke kenmerken van de docent. Daarnaast verklaren zij dat de deelnemende studenten weinig in contact kwamen met buitenlandse accenten en dat dit hun beoordeling kon beïnvloeden omdat ze niet bekend zijn met een spraaksignaal met een accent.

Hendriks, Van Meurs en Hogervorst (2016) maakten in hun onderzoek geen gebruik van beeldmateriaal, maar lieten enkel audiofragmenten horen. Toch vonden ook zij in hun onderzoek dat docenten met een buitenlands accent als minder competent worden beoordeeld. In het onderzoek van Hendriks et al. (2016) kregen studenten twee audiofragmenten te horen van twee verschillende lessen (met hetzelfde onderwerp), gegeven door twee verschillende docenten met dezelfde mate van accent. Om de competentie van de docent te meten, gaven de studenten aan de hand van een zevenpuntsschaal aan in hoeverre zij vonden dat de docent *'self-*

confident, intelligent, cultured, professional, successful and convincing' (Hendriks, Van Meurs en Hogervorst, 2016, p. 6) was. Docenten met een sterk accent scoorden op al deze punten significant lager dan docenten met een mild accent en docenten zonder accent. Naast de competentie van de docenten, beoordeelden de studenten ook in hoeverre de docent te begrijpen was. Om dit te onderzoeken werden stellingen aangeboden zoals *'The lecturer was difficult to comprehend*' en *'The lecturer speaks clearly*'. De studenten gaven op een zevenpuntsschaal aan of ze het hier helemaal mee eens waren of helemaal niet mee eens waren. Uit de resultaten bleek dat ook op dit gebied de docenten met een sterk buitenlands accent significant lager scoorden dan docenten zonder accent. De studenten vonden de les van een docent met een accent is dus moeilijker om te begrijpen dan een les gegeven door een docent zonder accent.

Deze bevindingen komen overeen met de resultaten van Gill (1994). Gill onderzocht of studenten docenten met een buitenlands accent anders beoordeelden dan docenten zonder accent. In haar onderzoek deelde Gill de docenten op in drie categorieën: docenten met Amerikaans Engels als moedertaal (moedertaalsprekers), docenten met een Brits accent ('similar accent') en docenten met een Maleisisch accent ('dissimilar accent'). Elke categorie bestond uit twee mannelijke docenten wiens lessen werden opgenomen. De studenten kregen de opnames van de lessen te horen, zodat er enkel beoordeeld zou worden op de spraak van de docent. Om de begrijpelijkheid van de docent te beoordelen, werden er vijf vooraf opgestelde vragen gesteld en werd de studenten gevraagd om in het kort te vertellen wat ze hadden onthouden van de les. Hieruit bleek dat de studenten het minst onthielden van de les van een docent met een accent. Ook werd er gevraagd *'How easy was the teacher to understand*' (Gill, 1994, p.352). Studenten konden dit beoordelen aan de hand van een zevenpuntsschaal. Uit de scores van de studenten bleek dat de docenten met het Maleisische accent het moeilijkst te begrijpen waren en de moedertaalsprekende docenten het makkelijkst. Om eventuele bias te voorkomen zullen de beoordelaars in het huidige onderzoek, net zoals in het onderzoek van Hendriks et al. (2016) en Gill (1994), enkel een audiofragment te horen krijgen, zodat de het spraaksignaal van de spreker beoordeeld wordt en niet het uiterlijk van de spreker.

Op basis van de bovenstaande studies lijkt er een correlatie te bestaan tussen het feit dat als studenten de lessen niet begrijpen, ze de docenten ook minder competent vinden. Toch vond Rubin (1992) in zijn onderzoek een positieve bijkomstigheid van het hebben van een docent met een buitenlands accent. Hij stelde dat studenten, die les krijgen van een docent met een buitenlands accent, tijdens deze lessen ook leren om effectiever te luisteren.

1.2 Studenten met een buitenlands accent

Uit de bovenstaande onderzoeken blijkt dat studenten docenten met een buitenlands accent minder competent vinden dan docenten zonder accent. In het huidige onderzoek wordt echter gekeken naar oordelen van docenten. In de volgende artikelen wordt besproken wat de invloed van een buitenlands accent van een student kan zijn op de beoordeling van docenten. Chin (2010) geeft in zijn onderzoek aan dat studenten met een buitenlands accent gedurende hun schooltijd meer obstakels tegenkomen dan hun klasgenoten zonder accent. Slechtere beoordelingen van docenten behoren tot deze obstakels.

Crowl en MacGintie onderzochten 1974 of witte docenten onderscheid maakten in de beoordeling van zwarte leerlingen, waaraan je kon horen dat ze geen moedertaalsprekers van het Amerikaans waren, en de beoordeling van witte leerlingen (jongens van 15 jaar). De leerlingen spraken vooraf geformuleerde antwoorden in op de vragen 'Why do we celebrate Thanksgiving' en 'What is the difference between a discovery and an invention?'. Elke docent kreeg 12 antwoorden op de eerste vraag te horen en 12 antwoorden op de tweede vraag. De ene helft van alle antwoorden was ingesproken door zwarte leerlingen, de andere helft door witte leerlingen. Aan de docenten werd gevraagd om te beoordelen in hoeverre het antwoord de vraag adequaat beantwoordde. De scores werden gegeven aan de hand van een schaal die liep van 1 tot 10. Uit de resultaten bleek dat de antwoorden die waren ingesproken door zwarte leerlingen lagere scores kregen dan de antwoorden die waren ingesproken door witte leerlingen. Er kunnen echter twee kritische opmerkingen geplaatst worden bij dit onderzoek. (1) Het onderzoek vond plaats in 1974 in Amerika. Er heerste toen een sterke polarisatie tussen witte en zwarte mensen. Deze polarisatie zou invloed gehad kunnen hebben op de oordelen van de docenten. In de studie wordt dus wel een verschil gemaakt tussen witte en zwarte studenten, maar door het tijdperk waarin dit onderzoek plaatsvond, is het niet te vergelijken met de huidige Nederlandse samenleving waarin geen sterke polarisatie aanwezig is. (2) Het is een persoonlijke kwestie in hoeverre een docent vindt of het betreffende antwoord de vraag adequaat beantwoordt.

Dit laatste punt had Hewett (1971) in haar onderzoek al ondervangen. Zij liet docenten 10 keer naar hetzelfde stukje tekst luisteren, ingesproken door witte studenten en zwarte studenten. Doordat de voorgelezen teksten voor alle sprekers hetzelfde waren, kon hetgeen de sprekers zeiden niet van invloed zijn op de beoordeling van de docenten. De docenten beoordeelden de sprekers uit de fragmenten op intelligentie en spreekvaardigheid op een schaal van 1 tot 8. De docenten beoordeelden de zwarte studenten als minder intelligent en hun spreekvaardigheid werd als minder goed beoordeeld de spreekvaardigheid van de witte studenten. Ook werd aan de docenten gevraagd om op dezelfde schaal te beoordelen hoe eerlijk de spreker klonk. De zwarte studenten scoorden ook hier lager dan de witte studenten.

De docenten in het bovenstaande onderzoek van Hewett (1971) beoordeelden enkel op basis van een audiofragment. Ford (1984) liet de docenten ook geschreven tekst lezen. Deze tekst was geschreven door leerlingen van dezelfde leeftijd als de leerlingen die de audiofragmenten hadden ingesproken (8-9 jaar oud). Wel waren alle fouten en onregelmatigheden uit de tekst gehaald. De docenten, ervaren en minder ervaren, kregen eerst een audiofragment te horen, daarna een tekst te lezen en daarna nogmaals hetzelfde audiofragment te horen. Deze reeks werd zes keer afgenomen. In totaal kregen de docenten zes fragmenten twee keer te horen, drie van moedertaalsprekers en drie van sprekers met een Spaans accent, en zes teksten te lezen. Na elke reeks gaven de docenten op een zevenpuntsschaal aan in hoeverre de leerling verstaanbaar was, effectief communiceerde en of ze dachten dat het een goede of slechte leerling was. Op al deze gebieden scoorden de leerlingen met een Spaans accent lager dan de leerlingen zonder accent. Interessant is om te benoemen dat de ervaring van de docenten geen invloed had op de resultaten, wel was de moedertaal van de docenten van invloed. Het bleek dat als de moedertaal van de docent hetzelfde was als die van de leerlingen met een accent, de docent positiever oordeelde.

Opvallend is dat deze laatste bewering in tegenspraak is met de resultaten van Shepherd (2011). Zijn resultaten toonden aan dat docenten met dezelfde moedertaal als de leerlingen, de leerlingen met een buitenlands accent negatiever beoordeelden. Omdat Shepherd (2011) zijn

methode heeft gebaseerd op het onderzoek van Crawl en MacGinitie (1974) kan hier dezelfde kanttekening gemaakt worden als bij het onderzoek van Crawl en MacGinitie (1974). Shepherd (2011) vroeg docenten namelijk ook om te oordelen in hoeverre een antwoord een vraag adequaat beantwoordde. De sprekers (kinderen van 7 tot 9 jaar oud) gaven vooraf geformuleerde antwoorden op drie vragen: *'Why do we celebrate Thanksgiving?'* (zie ook Crawl en MacGinitie, 1974), *'What does the American flag stand for?'* en *'What is a police officer's job?'*. Voor elke vraag werden meerdere antwoorden geformuleerd. Voor de laatste vraag waren antwoorden geformuleerd als *'To catch bad guys and put them in jail'* en *'To help when you're in trouble'*. De inhoud van deze antwoorden is erg verschillend en het is een persoonlijke kwestie in hoeverre de docent vindt of het antwoord adequaat is.

Bovenstaande onderzoeken tonen aan dat lessen van docenten met een buitenlands accent minder goed worden begrepen en dat studenten deze docenten minder competent vindt. Ook studenten met een buitenlands accent krijgen een negatievere beoordeling dan studenten zonder accent. Tevens krijgen studenten met een buitenlands accent volgens Hewett (1971) het label 'oneerlijk' eerder dan studenten zonder accent.

1.3 Geloofwaardigheid van sprekers met een buitenlands accent

Naast dat sprekers met een buitenlands accent een negatievere beoordeling krijgen, minder goed begrepen worden en minder competent worden gevonden, worden ze ook nog eens minder snel geloofd (Lev-Ari en Keysar, 2010). Lev-Ari en Keysar (2010) onderzochten of het buitenlandse accent van een spreker invloed had op zijn/haar geloofwaardigheid. Dit deden ze aan de hand van 45 triviastellingen. De ene helft van de stellingen was waar, de andere helft was niet waar. Stellingen die gebruikt werden waren feiten zoals, *'A giraffe can go longer without water than a camel can'* (deze stelling is waar). De stellingen werden ingesproken door drie groepen sprekers: moedertaalsprekers van het Engels, sprekers met een mild accent (met Pools, Turks of Australisch-Duits als moedertaal) en sprekers met een sterk accent (met Koreaans, Turks of Italiaans als moedertaal). Deze groepen werden vooraf ingedeeld door vier moedertaalsprekers van het Engels. De beoordelaars, allen moedertaalsprekers van het Engels, kregen in totaal 60 stellingen te horen en mochten op een schaal aangeven in hoeverre zij dachten dat de stelling waar of niet waar was. De schaal was een lijn van 14 cm waar links 'definitely false' en rechts 'definitely true' stond. Uit de resultaten bleek dat de beoordelaars de sprekers met een sterk accent en de sprekers met een mild accent minder geloofwaardig vonden dan moedertaalsprekers van het Engels. Lev-Ari en Keysar (2010) leggen hierbij een link tussen het al dan niet goed begrijpen van een spraaksignaal en de beoordeling op geloofwaardigheid: *'They misattribute the difficulty of understanding the speech to the truthfulness of the statement.'* (Lev-Ari en Keysar, 2010, p. 1094).

Een variant van het eerste experiment is later uitgevoerd. Dit keer kregen de beoordelaars de expliciete instructie dat het accent van de sprekers invloed kon hebben op hun beoordeling. *'The experiment is about the effect of the difficulty of understanding speakers' speech on the likelihood that their statements would be believed.'* (Lev-Ari en Keysar, 2010, p. 1095) Uit de resultaten bleek dat de sprekers met een zwaar accent nog steeds als ongeloofwaardiger werden beoordeeld.

Uit de methode van Lev-Ari en Keysar (2010) is echter niet af te leiden hoe de stellingen werden aangeboden aan de participanten. Ofwel, het is niet duidelijk of elke participant dezelfde stellingen, ingesproken door dezelfde spreker, te horen kreeg. Dit kan invloed hebben op de resultaten, omdat de ene stelling korter is dan de andere stelling. Bijvoorbeeld: *'Een slak kan 10 jaar slapen.'* vs. *'De huid van een volwassen mannelijke blauwe haai is meer dan twee keer zo dik als die van een vrouwtje.'* Voor de sprekers met een accent is het moeilijk om hardop voor te lezen: 'Hardop lezen is moeilijk, omdat de aandacht verdeeld moet worden tussen spreken en lezen.' (Bossers, Kuiken en Vermeer, 2010, p. 313). Daarnaast zijn langere zinnen voor de NT2-sprekers moeilijker om te lezen en vaak staan hier woorden in die zij niet herkennen (Bossers, Kuiken, Vermeer, 2010). Als de beoordelaars de lange stellingen telkens horen van een spreker met een buitenlands accent zal deze moeilijker verstaanbaar zijn en dus volgens Lev-Ari en Keysar (2010) minder snel geloofd worden. In het huidige onderzoek zal dan ook gebruik gemaakt worden van verschillende lijsten. Hierdoor krijgt participant 1 bijvoorbeeld stelling 1 te horen van spreker 1 en participant 2 krijgt stelling 1 te horen van spreker 2, zodat alle stellingen ingesproken door alle sprekers aan bod komen. Daarnaast zijn er sprekers met verschillende moedertalen gebruikt, wat voor een bias kan zorgen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de beoordelaars een voorkeur hadden voor een spreker met een bepaald accent. In het huidige onderzoek zullen sprekers gebruikt worden met dezelfde moedertaal.

1.4 NT2-docenten versus eerstegraads docenten Nederlands

Toch blijken er niet alleen maar negatieve beoordelingen te zijn. Een aantal docenten uit het onderzoek van Ford (1984), met dezelfde moedertaal als de sprekers, beoordeelden de sprekers met een buitenlands accent juist minder streng. Daarnaast stelden Rubin en Smith (1990) in hun conclusie dat de negatievere beoordeling van de docenten met een buitenlands accent zou kunnen komen doordat de studenten weinig in contact komen met buitenlandse accenten en dus nog niet vaak een spraaksignaal met een buitenlands accent hebben gehoord.

Derwing, Rossiter en Munro (2004) hebben onderzocht of het mogelijk is om moedertaalsprekers te trainen in het luisteren naar sprekers met een accent. Eén groep studenten ontving expliciete instructies met betrekking tot de kenmerken van het Vietnamees-Engels en een training over intercultureel bewustzijn. De andere groep ontving enkel de training over intercultureel bewustzijn. Beide groepen bleken de sprekers met een accent na de trainingen beter te verstaan, maar alleen in de eerste groep bleek verbetering te zien te zijn in het vertrouwen dat zij succesvol konden communiceren met sprekers met een accent. Ook dachten zij dat ze sprekers met buitenlandse accenten beter konden begrijpen na het krijgen van de instructies.

Volgens Clarke en Garret (2004) is een training niet nodig. Mensen kunnen zich erg snel aanpassen aan sprekers met een accent. Men hoeft maar een korte tijd blootgesteld te worden aan een spraaksignaal met een accent en men heeft al minder moeite om dit spraaksignaal te verwerken en de spreker beter te begrijpen. Xie, Weatherholtz, Bainton, Rowe, Burchill, Liu en Jaeger (2018) bevestigden deze resultaten in hun onderzoek. Tevens vonden zij dat als je het spraaksignaal van één spreker met een bepaald buitenlands accent beter kan begrijpen, dit ook geldt voor andere sprekers met hetzelfde buitenlandse accent. Witteman,

Bardhan, Weber en McQueen (2015) vullen dit aan met het feit dat zelfs één week na het horen van het spraaksignaal met accent, men het spraaksignaal nog steeds beter kan begrijpen.

In het huidige onderzoek wordt een onderscheid gemaakt tussen twee groepen participanten: de eerstegraads docenten Nederlands en de NT2-docenten. NT2-docenten zijn docenten die Nederlands geven aan mensen met een andere moedertaal dan het Nederlands, deze mensen leren het Nederlands dus als hun tweede taal. NT2-docenten komen dagelijks in contact met buitenlandse accenten en zouden op basis van de bovenstaande artikelen minder moeite moeten hebben met het verwerken van een spraaksignaal met een buitenlands accent. Eerstegraads docenten Nederlands komen in tegenstelling tot NT2-docenten juist weinig in contact met buitenlandse accenten en zouden hierdoor meer moeite hebben met het verwerken van een spraaksignaal met een buitenlands accent dan de NT2-docenten. Hierbij kan ook worden teruggekeken naar Rubin (1990) die in zijn conclusie vermeldde dat het feit dat studenten weinig in contact kwamen met buitenlandse accenten invloed had op de negatievere beoordelingen van mensen met een buitenlands accent. Het is van belang om de beoordelingen eerstegraads docenten te testen, omdat zij ook leerlingen/studenten met een buitenlands accent in hun klas kunnen tegenkomen en deze leerlingen/studenten mogen niet anders beoordeeld worden omdat zij een buitenlands accent hebben.

1.5 Het huidige onderzoek

Het doel van het onderzoek is om te kijken of stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent als minder geloofwaardig worden beoordeeld dan stellingen die worden uitgesproken door docenten. De beoordelingen worden gedaan door eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten en uit deze resultaten zal blijken of er een verschil zit tussen de beoordelingen van deze twee groepen docenten.

Hierbij worden de volgende onderzoeksvragen gesteld:

- Beoordelen eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent als minder geloofwaardig dan stellingen die worden uitgesproken door een moedertaalspreker van het Nederlands?
- Worden stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent door NT2-docenten als geloofwaardiger beoordeeld dan door eerstegraads docenten Nederlands?

Op grond van de eerdergenoemde onderzoeken is de eerste hypothese dat stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent als minder geloofwaardig worden beoordeeld dan stellingen die worden uitgesproken door moedertaalsprekers van het Nederlands. Eerder was al te lezen dat sprekers met een buitenlands accent minder goed begrepen werden (Hendriks et al., 2016; Gill, 1994; Ford, 1984), minder competent bevonden werden (Boyd, 2003; Rubin en Smith, 1990; Hendriks et al., 2016) en over het algemeen minder goed beoordeeld werden (Chin, 2010; Crowl en Macginitie, 1974; Hewett, 1971; Ford, 1984). Ten slotte laten de resultaten uit Lev-Ari en Keysar (2010) laten zien dat de sprekers met een buitenlands accent als minder geloofwaardig beoordeeld werden.

De tweede hypothese is dat NT2-docenten de stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent eerder als geloofwaardig beoordelen dan dat eerstegraads

docenten Nederlands dat zouden doen. Waar eerstegraads docenten Nederlands weinig in contact komen met buitenlandse accenten, horen NT2-docenten deze accenten meerdere malen per week. Door deze regelmatige blootstelling aan de buitenlandse accenten, hebben NT2-docenten ervaring met het luisteren naar buitenlandse accenten. Dit kan ervoor zorgen dat de NT2-docenten de sprekers met een buitenlands accent beter begrijpen (Derwing et al., 2004; Clarke en Garrett, 2004) .

2. Methode

2.1 Pretest

Met behulp van een pretest in Open Sesame (Mathôt, Schreij & Theeuwes, 2012) werd de verstaanbaarheid van de sprekers gemeten. Aan de hand van deze resultaten zijn de sprekers opgedeeld in twee categorieën: moedertaalsprekers van het Nederlands en sprekers met een buitenlands accent.

2.1a Sprekers

In totaal hebben zeven verschillende sprekers de stellingen (uit Lev-Ari en Keysar, 2010) ingesproken: drie moedertaalsprekers van het Nederlands en vier moedertaalsprekers van het Arabisch die Nederlands als tweede taal leren. Alle sprekers waren vrouwelijk. Shepherd (2011) heeft aangetoond dat docenten verschil maken in de beoordeling van mannen en vrouwen. Vrouwen werden namelijk positiever beoordeeld dan mannen. Daarom is voor dit onderzoek gekozen om enkel met vrouwelijke sprekers te werken. De moedertaalsprekers hadden een leeftijd tussen de 22 en 37 jaar oud, met een gemiddelde van 28 jaar oud. De sprekers met een buitenlands accent hadden een leeftijd tussen de 24 en 38 jaar oud, met een gemiddelde van 31,5 jaar oud. De sprekers met een buitenlands accent zijn één tot anderhalf jaar bezig met het leren van Nederlands bij Radboud in'to Languages. Hun niveau varieert van A1 (beginnend gebruiker van het Nederlands) tot B1 (gemiddeld gebruiker van het Nederlands).

2.1b Beoordelaars

De beoordelaars van de pretest waren allen moedertaalsprekers van het Nederlands. In totaal waren er vijf beoordelaars, drie mannen en twee vrouwen. Hun leeftijd varieerde van 22 tot 54 jaar oud, met een gemiddelde van 32,2 jaar oud. Geen van de beoordelaars had kennis van het Arabisch.

2.1c Design en procedure

De pretest werd individueel op een laptop gemaakt en duurde ongeveer 10 minuten. De taak bevatte van elke spreker vier fragmenten, twee waar en twee onwaar. Van elke spreker werden dezelfde stellingen gebruikt. In totaal kreeg de beoordelaar 28 stellingen te horen. Deze stellingen werden gerandomiseerd aangeboden. Voorafgaand aan de taak kregen de beoordelaars twee voorbeeldopgaven te horen, die beide waar waren. De voorbeeldopgaven bestonden uit één fragment van een moedertaalspreker en één fragment van een spreker met buitenlands accent. Deze werden in een vaste volgorde aangeboden (eerst de moedertaalspreker, daarna spreker met buitenlands accent). Aan de beoordelaars werd gevraagd om de verstaanbaarheid van de sprekers te beoordelen: 'Hoe verstaanbaar vond je deze persoon?'. Het beoordelen gebeurde op een vijfpuntsschaal, waarbij 1 = erg moeilijk verstaanbaar en 5 = erg makkelijk verstaanbaar. Sprekers die een score hadden van 1, 2 of 3 scoren werden gecategoriseerd als 'sprekers met een buitenlands accent'. Sprekers die 4 of 5

scoorden werden gecategoriseerd als ‘moedertaalspreker’. Na het invullen van de test kregen de beoordelaars een vragenlijst over hun talenkennis en hoe vaak ze in contact komen met buitenlandse accenten (zie bijlage B).

2.2 Experiment

2.2a Participanten

De participanten bestonden uit 32 eerstegraads docenten Nederlands en 30 NT2-docenten. In totaal hebben dus 62 docenten de ingesproken stellingen beluisterd en beoordeeld. Alle docenten waren moedertaalsprekers van het Nederlands.

De leeftijd van de eerstegraads docenten Nederlands varieerde van 24 tot 63 jaar oud, met een gemiddelde van 39 jaar oud. Onder hen waren vier mannen en 28 vrouwen. De leeftijd van de NT2-docenten varieerde van 27 tot 64 jaar oud, met een gemiddelde van 49 jaar oud. Onder hen was één man en er waren 29 vrouwen.

2.2b Materiaal

Stellingen

De stellingen die gebruikt zijn voor het huidige onderzoek zijn de stellingen uit Lev-Ari en Keysar (2010). Deze stellingen bestonden uit 23 stellingen die waar zijn (bijv. ‘Een giraf kan langer zonder water dan een kameel.’) en 22 stellingen die niet waar zijn (bijv. ‘Een slak kan tien jaar slapen’). Alle sprekers hebben deze stellingen ingesproken. Daarnaast waren er 15 fillers (zeven waar en acht niet waar) en twee voorbeeldopgaven (beide waar) die net zoals in Lev-Ari en Keysar (2010) enkel ingesproken zijn door de moedertaalsprekers van het Nederlands. Alle stellingen zijn vanuit het Engels vertaald naar het Nederlands. Dit is tevens gecheckt door twee andere personen. (zie bijlage C voor een overzicht van de stellingen in het Engels en bijlage D voor een overzicht van de stellingen in het Nederlands.). Na het vertalen zijn vier stellingen aangepast of vervangen door andere stellingen. Eén stelling is aangepast omdat deze oorspronkelijk uit twee zinnen bestond en de rest bestond allemaal uit één zin, een andere stelling is aangepast omdat er het woord ‘asiel’ instond en dit confronterend kan zijn voor de sprekers met een buitenlands accent en ten slotte zijn er twee stellingen aangepast omdat deze Engelse namen bevatten (zie bijlage E voor een overzicht).

Fragmenten

Alle stellingen zijn ingesproken in dezelfde geluidsdichte ruimte op de Radboud Universiteit in Nijmegen. In het artikel Lev-Ari en Keysar (2010) werd er geen informatie gegeven over hoe vaak de sprekers de stellingen mochten inspreken. In het huidige onderzoek is ervoor gekozen om de sprekers met een buitenlands accent de 45 stellingen twee maal te laten inspreken. Op deze manier werd de kans groter dat de zin duidelijk hoorbaar en zonder grote fouten werd uitgesproken. De moedertaalsprekers hebben alle 45 stellingen, 15 fillers en twee voorbeeldopgaven één maal ingesproken. Alle sprekers hebben stellingen die onduidelijk hoorbaar waren of een verspreking bevatten nogmaals ingesproken. Na het inspreken zijn de fragmenten gesegmenteerd in Praat. De best hoorbare fragmenten van de sprekers zijn geselecteerd en hierna zijn de onregelmatigheden uit de fragmenten geknipt, zoals versprekingen, ‘uh’ en ‘uhm’, slikken en lange onnatuurlijke pauzes.

Een aantal stellingen bleek te moeilijk te zijn voor de sprekers met een buitenlands accent. Bij de stelling ‘*Na de Verenigde Staten is Ierland het land met het grootste aantal bierbrouwerijen.*’ hadden sprekers bijvoorbeeld voornamelijk moeite met het uitspreken van het woord ‘*bierbrouwerijen*’ waardoor de betekenis van de zin onduidelijk werd. In de stelling ‘*Rome was*

in 1667 de eerste stad die een politie instelde' werd 'Rome' uitgesproken als 'Romy' en ook 'instelde' bleek lastig om uit te spreken. Deze problemen met het uitspreken van de zinnen leidden tot het weglaten van vier onware stellingen en één ware stelling. Om het aantal stellingen voor beide groepen stellingen gelijk te houden, werden er van de ware stellingen nog vier stellingen weggelaten. Dit is gedaan op basis van lengte (stellingen die langer waren dan de rest) en de uitspraak (stellingen waarin kleine onregelmatigheden waren te horen). Uiteindelijk zijn er in totaal 36 stellingen overgebleven en meegenomen in het experiment, 18 waar en 18 onwaar.

Bij de fillers is ook geluisterd naar de uitspraak. Hieruit bleek dat de stelling 'Het originele doel van Play-Doh was om scheuren op te vullen.' niet correct werd uitgesproken dus ook deze zin is weggelaten. Er werden in totaal 14 fillers meegenomen in het experiment, zeven waar en zeven onwaar.

2.2c Design

Elke beoordelaar kreeg in totaal 50 stellingen te horen: 18 waar, 18 onwaar, zeven fillers waar en zeven fillers onwaar. De helft van de stellingen was dus waar en de andere helft was niet waar. Deze stellingen werden gerandomiseerd aangeboden. Voorafgaand aan de 50 stellingen kregen de beoordelaars twee ware voorbeeldopgaven te horen. Deze werden niet gerandomiseerd aangeboden. Om ervoor te zorgen dat alle stellingen van alle sprekers beoordeeld werden, waren er zes verschillende lijsten gemaakt. Elke lijst bevatte van elke spreker drie ware stellingen en drie onware stellingen. Tevens bevatten alle lijsten de veertien fillers van een andere moedertaalspreker. De indeling van de lijsten is te zien in tabel 1 (Zie bijlage F voor de complete indeling van de lijsten). Elke lijst werd omgezet in een taak, geprogrammeerd in Open Sesame (Mathôt, Schreij & Theeuwes, 2012) waarbij de beoordelaars eerst luisterden naar een fragment, daarna konden aangeven of ze de stelling verstaan hadden en ten slotte op een balk konden aangeven in hoeverre men dacht dat de stelling waar of niet waar was. De balk diende als schaal waarbij het label 'Absoluut waar' aan de rechterkant stond en het label 'Absoluut niet waar' aan de linkerkant. Om eventuele bias te voorkomen is deze schaal ook andersom aangeboden met het label 'Absoluut waar' aan de linkerkant en het label 'Absoluut niet waar' aan de rechterkant. De schaal ging van 0 tot 1, dit was echter niet zichtbaar voor de beoordelaars.

Tabel 1: Indeling lijsten

Spreker	WAAR?	Filler	ONWAAR?	Totaal
Native				
N01	3		3	6
N02	3		3	6
N03		14		14
subtotaal	6		6	26
Non-native				
A01	3		3	6
A02	3		3	6
B01	3		3	6
B02	3		3	6
subtotaal	12		12	24
TOTAAL	18	14	18	50

2.2d Procedure

Het experiment werd individueel afgenomen in een rustige ruimte. Het werd op een laptop gemaakt en duurde in totaal ongeveer 25 minuten. Alvorens het experiment werd afgenomen, werd door de onderzoeker duidelijk gemaakt dat de sprekers enkel stellingen voorlezen die de onderzoeker ze had gegeven. De sprekers uitten dus niet hun eigen kennis, maar lazen hardop de stellingen voor die ze van de onderzoeker hadden gekregen (Lev-Ari en Keysar, 2010). Daarna vroeg de onderzoeker of de beoordelaars zelf een aantal stellingen wilden inspreken om duidelijk te maken wat de sprekers hadden gedaan. (De stellingen die hiervoor gebruikt werden, waren de eerdergenoemde weggelaten stellingen.) Na het inspreken werd pas verteld of de voorgelezen stellingen waar of niet waar waren. Hierna vertelde de onderzoeker dat de beoordelaars naar hetzelfde soort stellingen gingen luisteren in de volgende taak. Deze taak was het echte experiment. Voor het experiment is net zoals bij de pretest gebruikt gemaakt van Open Sesame (Mathôt, Schreij & Theeuwes, 2012). De beoordelaars kregen voor het luisteren naar de stellingen een koptelefoon op. Daarna kregen de beoordelaars een instructie te lezen en volgden er twee voorbeeldopgaven. Als de beoordelaar hierna geen vragen meer had voor de onderzoeker, startte het experiment en kreeg de beoordelaar de fragmenten te horen. Na het beluisteren van elk fragment, gaven de beoordelaars aan of ze de stelling hadden verstaan. Elk fragment mocht één keer beluisterd worden. Indien de beoordelaars de stelling niet verstaan hadden, kregen ze direct de volgende stelling te horen. Indien de beoordelaars de stelling wel verstaan hadden, gaven ze op een schaal aan in hoeverre ze dachten dat een stelling waar of niet waar was. Die vraag die hier gesteld werd, was: "Kunt u op onderstaande balk aangeven hoe u het waarheidsgehalte van deze stelling beoordeelt?". In Lev-Ari en Keysar (2010) werd, nadat de stelling beoordeeld was, gevraagd of de beoordelaar al dan niet bekend was met de beluisterde stelling en hoe men aan deze kennis kwam. Daaruit bleek dat een aantal stellingen al bekend was bij de beoordelaars, maar dit had geen invloed op de resultaten. Om deze reden hebben we deze vraag niet meegenomen in het huidige onderzoek.

Na het maken van de taak kregen de beoordelaars nog een korte vragenlijst (zie bijlage G en H) om de volgende gegevens te verzamelen:

- Persoonlijke gegevens.
- Hoe lang geeft men al les.
- Aan welk(e) niveau(s) geeft men les.
- Hoe vaak komt men in contact met buitenlandse accenten.
- Hoeveel waarde men hecht aan correct taalgebruik in de klas (enkel voor de eerstegraads docenten Nederlands).
- Kennis van het Arabisch in spreken, luisteren, schrijven en lezen.

2.2e Data-analyse

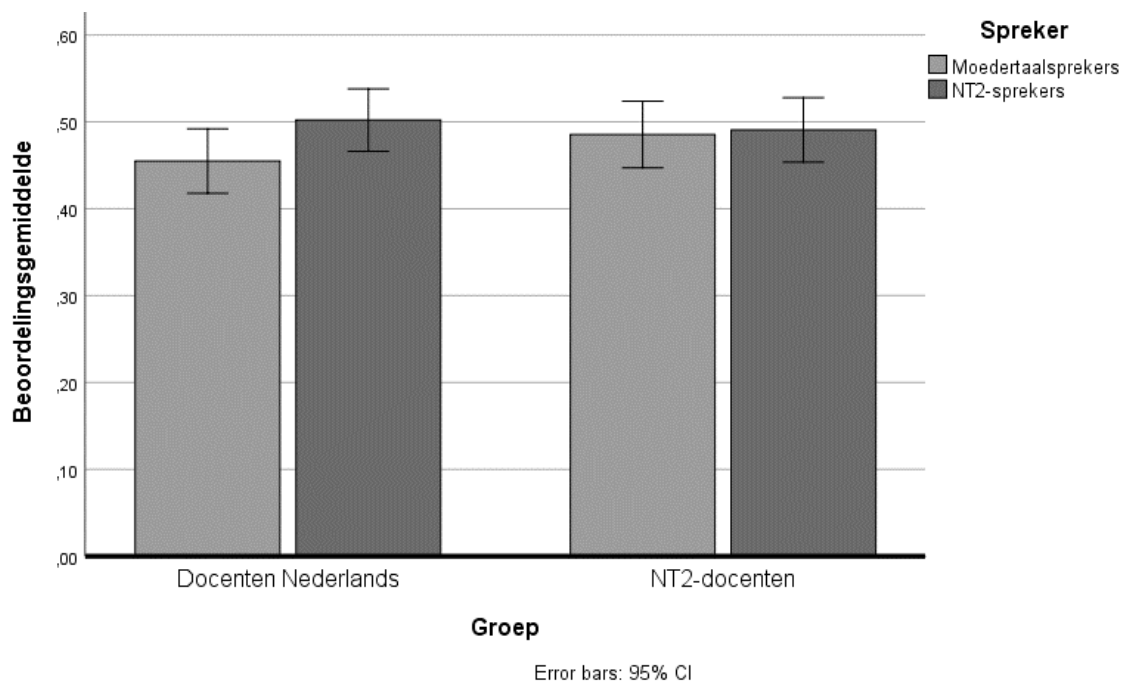
Voor de statistische analyse is gebruik gemaakt van een Mixed ANOVA. Er is voor deze analyse gekozen omdat we te maken hebben met twee onafhankelijke variabelen: de beoordelaars en de stellingen. De beoordelaars zijn opgedeeld in twee groepen: eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten. De stellingen zijn ook opgedeeld in twee categorieën: stellingen uitgesproken door moedertaalsprekers van het Nederlands en stellingen uitgesproken door sprekers met een accent. Er zijn dus 2 x 2 groepen, waarbij de beoordelaars between subjects gemeten worden en de stellingen within subjects.

Met de Mixed ANOVA wordt er gekeken naar het hoofdeffect van spreker: worden sprekers met een accent anders beoordeeld worden dan de moedertaalsprekers, onafhankelijk van de verschillende groepen docenten? Er wordt gekeken naar het hoofdeffect van groep: is er een verschil in de beoordeling van de NT2-docenten en de eerstegraads docenten Nederlands,

onafhankelijk van de spreker? En er wordt gekeken naar het interactie-effect: is er een verschil in de beoordeling van de NT2-docenten en eerstegraads docenten Nederlands, afhankelijk van de spreker?

3 Resultaten

Figuur 1 laat zien dat de eerstegraads docenten Nederlands de stellingen die uitgesproken zijn door sprekers met een buitenlands accent gemiddeld minimaal geloofwaardiger beoordeelden ($M= 0.502$, $SD= 0.117$) dan de moedertaalsprekers ($M=0.455$, $SD= 0.114$). Ook de NT2-docenten beoordeelden de NT2-sprekers minimaal geloofwaardiger ($M= 0.491$, $SD= 0.082$) dan de moedertaalsprekers ($M= 0.485$, $SD= 0.094$).



Figuur 1: Gemiddelde beoordeling van de stellingen uitgesproken door moedertaalsprekers en sprekers met een buitenlands accent door eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten.

De resultaten laten zien dat er geen significant hoofdeffect was van groep $F(1,60)= 0.187$, $p = .667$, $\eta^2_p = .003$. Dit houdt in dat de beoordeling van de stellingen door NT2-docenten en de eerstegraadsdocenten Nederlands niet significant verschillend was.

Daarnaast bleek er sprake van een marginaal significant hoofdeffect van spreker $F(1, 60) = 3.364$, $p = .072$, $\eta^2_p = .053$. Dit betekent dat er een trend lijkt te zijn dat stellingen uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent geloofwaardiger worden beoordeeld dan de stellingen die zijn uitgesproken door moedertaalsprekers.

Ten slotte bleek er geen sprake van een significant interactie-effect $F(1,60)=2.153$, $p = .148$, $\eta^2_p = .035$.

4. Discussie

Het doel van het huidige onderzoek was om erachter te komen of stellingen die worden uitgesproken door mensen met een buitenlands accent ongeloofwaardiger worden beoordeeld door docenten dan stellingen die worden uitgesproken door moedertaalsprekers van het Nederlands. Tevens werd onderzocht of er een verschil zichtbaar was in de beoordeling van eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten. De docenten kregen 50 triviastellingen te horen en gaven op een schaal aan in hoeverre zij dachten dat de stelling waar of niet waar was. Aan de hand van deze resultaten wordt een antwoord gegeven op de onderzoeksvragen.

4.1 Stellingen uitgesproken door sprekers met buitenlands accent zijn niet ongeloofwaardiger

In het onderzoek stonden twee onderzoeksvragen centraal. De eerste onderzoeksvraag was: *‘Beoordelen eerstegraads docenten Nederlands en NT2-docenten stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent als minder geloofwaardig dan stellingen die worden uitgesproken door een moedertaalspreker van het Nederlands?’*. De hypothese bij deze onderzoeksvraag was, voornamelijk op basis van Lev-Ari en Keysar (2010), dat stellingen die uitgesproken werden door moedertaalsprekers geloofwaardiger zouden worden bevonden dan stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent. Uit de bovenstaande resultaten blijkt dat deze hypothese kan worden verworpen. NT2-docenten en eerstegraads docenten Nederlands beoordeelden de stellingen met een accent niet als minder geloofwaardig dan de stellingen die werden uitgesproken door moedertaalsprekers van het Nederlands. Tegen alle verwachtingen in bleek er zelfs een trend te zien dat stellingen die worden uitgesproken door een spreker met een buitenlandsaccent zelfs als geloofwaardiger beoordeeld dan de stellingen die worden uitgesproken door moedertaalsprekers van het Nederlands. Deze uitkomst is gebaseerd op een marginaal significant effect. De bevindingen uit het huidige onderzoek zijn in strijd met de bevindingen uit het onderzoek van Lev-Ari en Keysar (2010). Zij vonden namelijk in hun onderzoek dat de sprekers met een accent als minder geloofwaardig werden beoordeeld dan moedertaalsprekers. Zelfs wanneer de beoordelaars van te voren te horen de expliciete instructie kregen waar het experiment over ging, werden de sprekers met een accent als minder geloofwaardig beoordeeld. “The experiment is about the effect of the difficulty of understanding speakers’ speech on the likelihood that their statements would be believed.” (Lev-Ari en Keysar, 2010, p. 1095).

Er is een aantal mogelijke verklaringen te bedenken waarom we deze resultaten gevonden hebben. Uit de methode van Lev-Ari en Keysar (2010) wordt niet duidelijk of elke participant dezelfde stelling, ingesproken door dezelfde spreker, te horen kreeg. In het huidige onderzoek is gebruik gemaakt van zes verschillende lijsten, zodat alle stellingen, uitgesproken door alle sprekers gehoord en beoordeeld werden. Deze mogelijke verschillen in de uitvoering van het onderzoek zouden hebben kunnen leiden tot verschillen in de resultaten. Doordat er in het huidige onderzoek voor is gekozen om verschillende lijsten aan te bieden, is deze bias voorkomen. Zoals besproken in het theoretisch kader, hebben de sprekers met een buitenlands accent moeite met het hardop voorlezen van lange zinnen (Bossers et al., 2010). Deze spreker zal dus moeilijker verstaanbaar zijn en volgens Lev-Ari en Keysar (2010) ook minder snel geloofd worden. Als de beoordelaars in het onderzoek van Lev-Ari en Keysar (2010) veel lange stellingen te horen kregen van sprekers met een buitenlands accent, treedt er een bias op. Doordat er in het huidige onderzoek voor is gekozen om verschillende lijsten aan te bieden, is deze bias voorkomen. Dit zou ervoor kunnen hebben gezorgd dat de beoordelingen over de sprekers met een buitenlands accent in het huidige onderzoek positiever uitvallen.

Ten tweede is de schaal in het onderzoek van Lev-Ari en Keysar (2010) niet omgekeerd aangeboden. In hun onderzoek stond het label ‘definitely false’ uitsluitend aan de rechterkant. In het huidige onderzoek stond het label ‘absoluut niet waar’ in de helft van de keren aan de rechterkant en de andere helft aan de linkerkant. Dit om eventuele voorkeur voor links of rechts te voorkomen.

Ten derde is er in het huidige onderzoek geen rekening gehouden met de spreeknelheid van de sprekers. Alle sprekers lazen de stellingen op hun eigen tempo voor. Omdat de sprekers met een buitenlands accent moeite hebben met het voorlezen van de stellingen (Bossers et al., 2010), lezen zij de stellingen waarschijnlijk in een langzamer tempo voor dan de moedertaalsprekers van het Nederlands. Anderson-Hsieh, J., Koehler, K. (1988) vonden in hun onderzoek dat een spraaksignaal van een moedertaalspreker over het algemeen beter te begrijpen is dan spraaksignaal van een spreker met een buitenlands accent, maar dat een luisteraar een spreker met een zwaar accent beter begrijpt als deze langzamer spreekt. Het zou dus kunnen zijn dat de sprekers met een accent de stellingen langzaam voorlezen, waardoor de beoordelaars het spraaksignaal beter konden begrijpen.

Ten slotte is er in het huidige onderzoek ook geen rekening gehouden met de reactietijd van de beoordelaars. De beoordelaars kregen de stelling één keer te horen, maar kregen een onbepaalde tijd om een score te geven. Een luisteraar heeft meer tijd nodig om een spraaksignaal van een spreker met een buitenlandsaccent te verwerken dan om een spraaksignaal van een moedertaal spreker te verwerken (Munro en Derwing, 2000). Door de onbepaalde tijd om een scoren in te vullen, kregen de beoordelaars genoeg tijd om ook het spraaksignaal van sprekers met een buitenlands accent goed te verwerken.

4.2 Geen verschillen in de beoordelingen van docenten

De tweede onderzoeksvraag luidde: ‘*Worden stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een buitenlands accent als geloofwaardiger door NT2-docenten beoordeeld dan door eerstegraads docenten Nederlands?*’ Op basis van de onderzoeken Derwing et al., (2004), Clarke en Garrett (2004), Xie et al., (2018) en Witteman et al., (2015) was de hypothese bij deze onderzoeksvraag dat NT2-docenten de stellingen die werden ingesproken door sprekers met een buitenlandsaccent als geloofwaardiger zouden beoordelen dan dat eerstegraads docenten Nederlands dat zouden doen. NT2-docenten komen vaker in contact met buitenlandse accenten en hebben ervaring met het luisteren naar sprekers met een buitenlands accent. Hierdoor zouden zij de sprekers met een buitenlandsaccent beter kunnen begrijpen en dus volgens Lev-Ari en Keysar (2010) ook eerder geloven.

De resultaten uit het huidige onderzoek laten echter zien dat deze hypothese kan worden verworpen. Er was geen significant verschil te zien in de beoordelingen van de NT2-docenten en de eerstegraads docenten Nederlands. Een mogelijke verklaring hiervoor zou zijn dat mensen zich erg snel kunnen aanpassen aan sprekers met een accent (Clark en Garret, 2004; Xie et al., 2018). In het huidige onderzoek hadden de sprekers met een buitenlandsaccent allemaal dezelfde moedertaal (Arabisch). Hoewel de beoordelaars de stellingen telkens maar kort te horen kregen, hadden ze tijdens het maken van de taak voldoende tijd om zich aan te passen aan het accent doordat ze telkens hetzelfde accent hoorden.

4.3 Limitaties

Het bovenstaande brengt ons meteen bij één van de limitaties aan het huidige onderzoek. Nu bestonden de beoordelaars enkel uit docenten. We weten nu dat er geen verschil zit in de beoordeling van NT2-docenten en eerstegraads docenten. Tevens is er een trend te zien dat stellingen die worden uitgesproken door een spreker met een buitenlands accent minimaal geloofwaardiger worden beoordeeld dan stellingen die worden uitgesproken door een moedertaalspreker van het Nederlands. Maar we weten niet of deze patronen kenmerkend zijn voor deze specifieke groep beoordelaars, omdat er geen controle groep is toegevoegd aan het onderzoek. Als er een groep niet-docenten was meegenomen in het onderzoek, was het mogelijk om aan te tonen dat deze patronen enkel voorkomen bij docenten, of dat dit meer algemene patronen zijn.

Een andere limitatie is de schaal waarop gescoord kon worden. De resultaten van het huidige onderzoek liggen nu erg dichtbij elkaar. De getallen variëren van 0.455 tot 0.502. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de schaal waarop gescoord werd van 0 tot 1 liep en er dus een mogelijkheid was om een score van 0.5 te geven. Voor een vervolg onderzoek is het raadzaam om een schaal te nemen waarop geen neutrale score gegeven kan worden. Participanten zijn dan genooddaakt om een kant te kiezen. Tevens was de startpositie van de schaal 0.5, met de bedoeling dat dit een neutrale startpositie was. Nu bleek dat een aantal beoordelaars de neiging had om vaak 0.5 te scoren. In totaal waren er negen personen waren die vaker dan 10 keer een score gaven van 0.5. Dit was 14,52% van het totale aantal beoordelaars. Mogelijk hebben de beoordelaars een score van 0.5 gegeven omdat ze het antwoord niet wisten.

5. Conclusie

Aan de hand van de bovenstaande informatie kan geconcludeerd worden er een trend te zien is dat stellingen die worden uitgesproken door sprekers met een accent als geloofwaardiger worden beoordeeld door dan stellingen die worden uitgesproken door moedertaalsprekers van het Nederland. Om te onderzoek of deze trend enkel bij docenten voorkomt, zou er in een vervolgonderzoek een controlegroep van niet-docenten kunnen worden toegevoegd aan het onderzoek. Ten slotte blijkt dat er geen verschil zit tussen de beoordeling van NT2-docenten en eerstegraads docenten Nederlands.

6. Referentielijst

- Anderson-Hsieh, J., Koehler, K. (1988). The Effect of Foreign Accent and Speaking Rate on Native Speaker Comprehension. *Language Learning*, 38(4), 561 – 613.
- Bossers, B., Kuiken, F., & Vermeer, A. (2010). *Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs*. Bussum: Coutinho.
- Boyd, S. (2003). Foreign-born Teachers in the Multilingual Classroom in Sweden: The Role of Attitudes to Foreign Accent. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 6:3-4, 283-295.
- Clarke, C. M., and Garrett, M. F. (2004). Rapid adaptation to foreign-accented English. *The Journal of the Acoustical Society of America*, . 116, 3647–3658.
- Crowl, T. K. & MacGinitie, W. H. (1974). The influence of students' speech characteristics on teachers' evaluations of oral answers. *Journal of Educational Psychology*, 66(3), 304–308.
- Chin, W. Y., (2010) Linguistic Profiling in Education: How Accent Bias Denies Equal Educational Opportunity to Students of Color. *The Scholar*, 12, 355-384.
- Deprez-Sims A. & Morris, S. B. (2010). Accents in the workplace: Their effects during a job interview. *International Journal of Psychology*, 45(6), 417-426.
- Derwing, T. M., Rossiter, M. J. & Munro M. J. (2004). Teaching Native Speakers to Listen to Foreign-accented Speech. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 23(4), 245-259.
- Flege, J., Munro, M. J., & MacKay, I. (1995). Factors affecting strength of perceived foreign accent in a second language. *Journal of the Acoustical Society of America*, 91, 370-389.

- Ford, C. E., (1984). The influence of Speech Variety on Teachers' Evaluation of Students with Comparable Academic Ability. *TESOL Quarterly*, 18(1), 25-40.
- Gill, M. M. (1994). Accent and stereotypes: Their effect on perceptions of teachers and lecture comprehension, *Journal of Applied Communication Research*, 22(4), 348-361.
- Gluszek, A., & Dovidio, J. F. (2010). The Way They Speak: A Social Psychological Perspective on the Stigma of Nonnative Accents in Communication. *Personality and Social Psychology Review*, 14(2), 214–237.
- Hendriks, B., Meurs, van F. & Hogervorst, N. (2016). Effects of degree of accentedness in lecturers' Dutch-English pronunciation on Dutch students' attitudes and perceptions of comprehensibility. *Dutch Journal of Applied Linguistics*, 5(1), 1-17.
- Hewett, N., (1971) Reactions of Prospective English Teachers Toward Speakers of a Non-Standard Dialect. *Language Learning*, 21(2), 205-212.
- Kalin, R., & Rayko, D. S. (1978). Discrimination in evaluative judgments against foreign-accented job candidates. *Psychological Reports*, 43(3), 1203–1209.
- Lev-Ari, S.& Keysar, B. (2010). Why don't we believe non-native speakers? The influence of accent on credibility. *Journal of Experimental Social Psychology*, 46(6), 1093-1096.
- Mathôt, S., Schreij, D. & Theeuwes, J. (2012). OpenSesame: An open source, graphical

- experiment builder for the social sciences. *Behavior Research Methods*, 44(2), 314-324. Doi:10/3758/s13428 011 0168 7.
- Munro, M. J., Derwing, M. T. (2000). Foreign Accent, Comprehensibility, and Intelligibility in the Speech of Second Language Learners. *Language Learning*, 49, 285-310.
- Rubin, D. L. (1992). Nonlanguage factors affecting undergraduates' judgments of non-native English-speaking teaching assistants. *Research in Higher Education*, 33, 511–531.
- Rubin, D. L. & Smith, K. A. (1990). Effects of accent, ethnicity, and lecture topic on undergraduates' perceptions of nonnative English-speaking teaching assistants. *International Journal of Intercultural Relations*, 14(3), 337–353.
- Shepherd, M. A. (2011). Effects of Ethnicity and Gender on Teachers' Evaluation of Students' Spoken Responses. *Urban Education*, 46(5), 1011–1028.
- Witteman, M. J., Bardhan, N. P., Weber, A., & McQueen, J. M. (2015). Automaticity and Stability of Adaptation to a Foreign-Accented Speaker. *Language and Speech*, 58(2), 168–189.
- Xie, X., Weatherholtz, K., Bainton, L., Rowe, E., Burchill, Z., Liu, L., & Jaeger, T. F. (2018). Rapid adaptation to foreign-accented speech and its transfer to an unfamiliar. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 143, 2013–2031. Doi:10.1121/1.5027410.

Bijlagen

Bijlage A: Verklaring geen fraude en plagiaat

Verklaring geen fraude en plagiaat

Ondergetekende

[voornaam, achternaam en studentnummer],

Karlijn Lauwers, 4210263

Masterstudent aan de Letterenfaculteit van de Radboud Universiteit Nijmegen,

verklaart dat de beoordeelde scriptie volledig oorspronkelijk is en uitsluitend door hem/haarzelf geschreven is. Bij alle informatie en ideeën ontleend aan andere bronnen, heeft ondergetekende expliciet en in detail verwezen naar de vindplaatsen. De erin gepresenteerde onderzoeksgegevens zijn door ondergetekende zelf verzameld op de in de scriptie beschreven wijze.

Plaats en datum:

Reusel, 02-03-2020

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lauwers', enclosed within a rectangular box. The signature is stylized and somewhat cursive.

Bijlage B: Vragenlijst beoordelaars accenten

Vragenlijst

Persoonlijke gegevens

Gender: M / V / Anders

Leeftijd: _____ jaar

Hoogst genoten opleiding:

- VMBO
- HAVO
- VWO
- MBO
- HBO
- Universiteit
- Anders, namelijk _____

Heeft u gehoor- en/of visuele problemen?

- Ja
- Nee

Wat is uw moedertaal?

- Nederlands
- Anders, namelijk _____

Taalvaardigheid

Hoe vaak komt u in contact met buitenlandse accenten?

- Dagelijks
- 1x per week
- Meerdere malen per maand
- Anders, namelijk _____

Op welk niveau zou u uw talen inschatten op het gebied van de onderstaande vaardigheden?

Gebruik hierbij de volgende schaal:

1 = Geen kennis

2 = Beginner

3 = Gemiddeld

4 = Gevorderd

5 = Zoals mijn moedertaal

Taal	Spreken	Luisteren	Schrijven	Lezen
Arabisch				
Duits				
Nederlands				
Russisch				

Bijlage C: Engelse stellingen uit Lev-Ari en Keysar (2010)

True. Exp.

1. The cigarette lighter was invented before matches.
2. The sound heard by a listener when holding a seashell to his ear is the echo of the blood pulsing in the listener's own ear.
3. Ants don't sleep.
4. Crocodiles can't stick out their tongues to prevent them from biting off their tongue.
5. A kangaroo can't jump unless its tail is touching the ground.
6. Polar bears can swim more than 60 miles without a rest.
7. Owls swallow their prey whole because they have no teeth.
8. The flea can jump 350 times its body length.
9. Tigers have striped skin not just striped fur.
10. An ostrich's eye is bigger than its brain.
11. Camels have three eyelids to protect themselves from blowing sand.
12. The planet Venus has no seasons because it does not tilt as it goes around the Sun.
13. A giraffe can go without water longer than a camel can.
14. A giraffe's heart can pump 16 gallons of blood in one minute.
15. Even though a polar bear's fur looks white it is actually colorless.
16. Polar bear fur is oily and water repellent.
17. The Sun contains 99.8 percent of the total mass of the solar system.
18. The Sun shrinks five feet every hour.
19. The only animals born with horns are giraffes.
20. An oyster can change its gender.
21. The two hemispheres of a dolphin's brain work independently in alternating "shifts" of 8 hours.
22. The Can opener wasn't invented until 48 years after the can.
23. A hippo can run faster than man.

False. Exp.

1. A mosquito has 2 teeth. [47]
2. The first public library in the world was in Vienna, Austria in 1745. [Warsaw, Poland]

3. Earthworms have five brains. [hearts]
4. Jerusalem, Israel is the oldest city in the world. [Damascus, Syria]
5. Sharks attack women ten times more often than they attack men. [men ; women]
6. The koala is the only known animal that never gets sick. [shark]
7. The only places on the body of a cow that have sweat glands are the ears. [nose]
8. Luxemburg is the European country with the highest population density. [Monaco]
9. Women blink nearly four times as much as men. [nearly twice]
10. The planet Jupiter spins opposite to the other planets in the solar system. [Venus]
11. The first city to establish a police force was Rome, Italy in 1667. [Paris, France]
12. The leech has 32 hearts. [brains]
13. Ireland is the country with the highest number of breweries after the US. [Germany]
14. 15 percent of the water covering the earth is drinkable. [1]
15. Only young polar bears hibernate. [pregnant females]
16. A snail can sleep for a decade. [three years]
17. There are approximately 20,000 feathers on an eagle. [7,000]
18. Falcons are the only birds who can see the color blue. [owls]
19. When a polar bear cub is born it can not see or hear for approximately a year. [a month]
20. The hides of mature male blue sharks are more than twice as thick as those of females. [females ; males]
21. Large crocodilians cannot survive for more than a few days without food. [up to two years]
22. The first country to issue postage stamps was Germany. [England]

True. Fillers.

1. Sharks have upper and lower eyelids but they do not blink.
2. Polar bears are predominately left handed.
3. The shortest war in history was between England and Zanzibar. Zanzibar surrendered after 38 minutes.
4. The elephant is the only mammal that can't jump.
5. *Uncle Tom's Cabin*, by Harriet Beecher Stowe was the first American novel to sell a million copies.
6. The original name for butterfly was flutterby.
7. Children grow twice as fast in the spring as they do in the fall, while they gain more weight in the fall.

False. Fillers.

1. The original purpose for what is now known as Play-Doh was a crack filler. [wallpaper cleaner]
2. Versailles was an asylum prior to becoming a palace. [a hunting lodge]
3. The first zoo in the United States was in Boston, Maine in 1876. [Philadelphia, Pennsylvania]
4. Camel milk is the quickest milk to curdle when boiled. [doesn't curdle at all]
5. A snake is communicating when it sticks out its tongue. [Smelling]
6. The Sea of Tranquility on the moon is shallower than any lake on earth. [deeper than the highest mountain on Earth]
7. Some crocodiles may eat other crocodiles. [sharks]
8. The carol "Jingle Bells" was actually written for Easter. [Thanksgiving]

Example sentences (both true)

- The average adult stands 0.4 inch (1 cm) taller in the morning than in the evening
- The first train robbery in the United States took place in 1866.

Bijlage D: Stellingen uit Lev-Ari en Keysar (2010) vertaald naar het Nederlands

Set 1

1. De aansteker is eerder uitgevonden dan de lucifer.
2. Het geluid dat je hoort als je een schelp tegen je oor houdt, is de echo van je hartslag in je oor.
3. Mieren slapen nooit.
4. Krokodillen kunnen hun tong niet uitsteken om te voorkomen dat ze hun eigen tong afbijten.
5. Als zijn staart de grond niet raakt, kan een kangoeroe niet springen.
6. Ijsberen kunnen meer dan 97 kilometer zwemmen zonder te rusten.
7. Uilen kunnen hun hele prooi inslikken omdat ze geen tanden hebben.
8. Een vlo kan 350 keer zijn eigen lichaamslengte springen.
9. Tijgers hebben niet alleen een gestreepte vacht, maar ook een gestreepte huid.
10. Het oog van een struisvogel is groter dan zijn brein.
11. Kamelen hebben 3 oogleden om zichzelf te beschermen tegen opwaaiend zand.
12. De planeet Venus heeft geen seizoenen, omdat ze niet kantelt als ze rond de zon draait.
13. Een giraf kan langer zonder water dan een kameel.
14. Het hart van een giraf kan binnen één minuut ongeveer 60 liter bloed rondpompen.
15. De vacht van een ijsbeer lijkt wit, maar is eigenlijk kleurloos.
16. De vacht van een ijsbeer is olieachtig en waterafstotend.
17. 99.8 procent van de totale massa van het zonnestelsel zit in de zon.
18. De zon krimpt 152 centimeter per uur.
19. Giraffen zijn de enige dieren die met horens geboren worden.
20. Een oester kan van geslacht veranderen.
21. De twee hersenhelften van een dolfijn werken onafhankelijk in afwisselende beurten van 8 uur.
22. De blikopener is 48 jaar na het blik uitgevonden.
23. Een nijlpaard kan harder rennen dan een mens.

Set 2

1. Een mug heeft 2 tanden.
2. De eerste bibliotheek van de wereld werd in 1745 geopend in Wenen.
3. Wormen hebben vijf breinen.
4. Jeruzalem is de oudste stad ter wereld.
5. Haaien vallen 10 keer vaker een vrouw aan dan een man.
6. Koalaberen zijn de enige dieren waarvan bekend is dat ze nooit ziek worden.
7. De oren zijn de enige plaats waar een koe zweetklieren heeft.
8. Luxemburg heeft de hoogste bevolkingsdichtheid van Europa.
9. Vrouwen knipperen bijna vier keer zo vaak met hun ogen als mannen.
10. Jupiter draait in tegenovergestelde richting van alle andere planeten in het zonnestelsel.
11. Rome was in 1667 de eerste stad die een politie instelde.
12. Een bloedzuiger heeft 32 harten.
13. Na de Verenigde Staten is Ierland het land met het grootste aantal bierbrouwerijen.
14. 15 Procent van al het water op de wereld is drinkbaar.
15. Alleen jonge ijsberen houden een winterslaap.
16. Een slak kan 10 jaar slapen.
17. Een arend heeft ongeveer 20.000 veren.
18. De valk is de enige vogel die de kleur blauw kan zien.
19. Een pasgeboren ijsbeer kan het eerste jaar niet horen of zien.
20. De huid van een volwassen mannelijke blauwe haai is meer dan twee keer zo dik als die van een vrouwtje.
21. Grote krokodillen kunnen niet langer dan een paar dagen zonder eten.
22. Duitsland was het eerste land dat postzegels uitgaf.

Set 3

1. Haaien hebben boven en onder oogleden, maar ze knipperen niet.

2. Ijsberen zijn vaak linkspotig.
3. De kortste oorlog in de geschiedenis was tussen Engeland en Zanzibar.
4. De olifant is het enige zoogdier dat niet kan springen.
5. Van *De Aanslag*, geschreven door Harry Mulisch, waren drie jaar na de eerste druk al 200.000 exemplaren verkocht.
6. Voordat een vlinder in het Engels 'butterfly' heette, werd het dier 'flutterby' genoemd.
7. Kinderen groeien twee keer zo snel in de lente als in de herfst, maar ze komen wel meer aan in de herfst.

1. Het originele doel van Play-Doh was om scheuren op te vullen.
2. Versailles was een theater voordat het een paleis werd.
3. De eerste dierentuin in de Verenigde Staten werd in 1876 geopend in Boston.
4. De melk die het snelst schift als je het kookt is kamelenmelk.
5. Een slang communiceert als hij zijn tong uitsteekt.
6. De Noordzee is minder diep dan elk meer op aarde.
7. Sommige krokodillen eten andere krokodillen.
8. Het lied 'Jingle Bells' was eigenlijk geschreven voor Pasen.

Voorbeeldopgaven

- Een volwassene is in de ochtend gemiddeld 1 centimeter langer dan in de avond.
- De eerste treinoverval in de Verenigde Staten was in 1866.

Bijlage E: Overzicht aangepaste stellingen

Oorspronkelijke zin	Opmerking	Vervanging/ aanpassing
The shortest war in history was between England and Zanzibar. Zanzibar surrendered after 38 minutes.	Bestond uit twee zinnen, terwijl de rest uit één zin bestond.	De kortste oorlog in de geschiedenis was tussen Engeland en Zanzibar.
<i>Uncle Tom's Cabin</i> , by Harriet Beecher Stowe was the first American novel to sell a million copies.	Teveel Engelse woorden.	Van De Aanslag, geschreven door Harry Mulisch, waren drie jaar na de eerste druk al 200.000 exemplaren verkocht.
Versailles was an asylum prior to becoming a palace.	Het woord 'asylum' (<i>asiel</i>) kon confronterend zijn voor de NT2-sprekers.	Versailles was een theater voordat het een paleis werd.
The Sea of Tranquility on the moon is shallower than any lake on earth.	Moeilijke Engelse benaming.	De Noordzee is minder diep dan elk meer op aarde.

Bijlage F: Overzicht van de indeling van de lijsten
(Deze bijlage is een Excel bestand en zal per mail worden toegestuurd.)

Bijlage G: vragenlijst eerstegraads docenten Nederlands

Vragenlijst

Persoonlijke gegevens

1. Wat is uw gender? M / V / Anders

2. Wat is uw leeftijd? _____ jaar

3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

- VMBO
- HAVO
- VWO
- MBO
- HBO
- Universiteit
- Anders, namelijk _____

4. Heeft u gehoor- en/of visuele problemen? (U mag meerdere hokjes aankruisen.)

- Ja, ik heb gehoorproblemen
- Ja, ik heb visuele problemen
- Nee

5. Wat is uw moedertaal?

- Nederlands
- Anders, namelijk _____

Onderwijs

6. Hoeveel jaar geeft u les?

_____ jaar

7. In welke jaarlaag/jaarlagen geeft u dit schooljaar les? Zet een kruisje voor het juiste niveau en omcirkel de betreffende jaarlaag/jaarlagen. (Meerdere opties zijn mogelijk.)

- VMBO 1 / 2 / 3 / 4
- HAVO 1 / 2 / 3 / 4 / 5
- VWO 1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6
- Anders, namelijk _____

8. Hoeveel belang hecht u aan correct taalgebruik van uw leerlingen?

Weinig belang

Veel belang

1	2	3	4	5	6	7

Taalvaardigheid

9. Hoe vaak komt u in contact met buitenlandse accenten?

- Dagelijks
- Meerdere malen per week
- 1x per week
- 1x per maand
- 1x per jaar
- Anders, namelijk _____

10. Op welk niveau zou u uw talen inschatten op het gebied van de onderstaande vaardigheden?

Gebruik hierbij de volgende schaal:

1 = Geen kennis

2 = Beginner

3 = Gemiddeld

4 = Gevorderd

5 = Zoals mijn moedertaal

Taal	Spreken	Luisteren	Schrijven	Lezen
Arabisch				
Duits				
Nederlands				
Russisch				

Bijlage H: vragenlijst NT2-docenten

Vragenlijst

Persoonlijke gegevens

1. Wat is uw gender? M / V / Anders

2. Wat is uw leeftijd? _____ jaar

3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

VMBO

HAVO

VWO

MBO

HBO

Universiteit

Anders, namelijk _____

4. Heeft u gehoor- en/of visuele problemen? (U kunt meerdere hokjes aankruisen.)

Ja, ik heb gehoorproblemen

Ja, ik heb visuele problemen

Nee

5. Wat is uw moedertaal?

Nederlands

Anders, namelijk _____

Onderwijs

6. Hoeveel jaar geeft u les?

_____ jaar

7. Aan welk niveau/welke niveaus geeft u op dit moment les?

Alfabetisering

A1/A2

B1/B2

C1/C2

Anders, namelijk _____

Taalvaardigheid

8. Hoe vaak komt u in contact met buitenlandse accenten?

Dagelijks

Meerdere malen per week

1x per week

1x per maand

1x per jaar

Anders, namelijk _____

9. Op welk niveau zou u uw talen inschatten op het gebied van de onderstaande vaardigheden?

Gebruik hierbij de volgende schaal:

1 = Geen kennis

2 = Beginner

3 = Gemiddeld

4 = Gevorderd

5 = Zoals mijn moedertaal

Taal	Spreken	Luisteren	Schrijven	Lezen
Arabisch				
Duits				
Nederlands				
Russisch				